

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

7-8. évfolyamos tanulók számára

2. forduló- megoldókulcs

Össz.pontszám:	69 p	
----------------	-------------	--

1. Hiánypótlás

Pótold a hiányzó betűket a táblázat szavaiban! Ügyelj arra, hogy egyértelműek legyenek a betűid!

i - í	n - nn	j - ly
birkózik	fennhézázó	muszáj
áhítat	bennszülött	boglya/ bogja
dicsér	bent	zsivaj

9p	
-----------	--

2. Választás

Keressd a táblázatban megadott szavak ellentétét! Írd az utolsó oszlopba az 1-est, 2-est vagy az X-et, ahol az X azt jelenti, hogy mindkét szó helyes megoldás!

	1	2	Ellentét
páratlan	páros	egyhangú	X
szokványos	megszokott	bizarr	2
tüskés	barátságos	sima	X

Keressd a szavak szinonimáját:

	1	2	Szinonima
bizarr	furesa	ritka	1
attrakció	produkció	híresség	1
aprólékos	kicsi	részletes	2

6p	
-----------	--

3. A világ legfurcsább múzeumai

Menjünk múzeumba! Komolyan azt gondolod, hogy ennél szokványosabb programot ki sem lehetne találni? A múzeumok a kultúra fellegrárai, a klasszikus értékek tárházai, de akkor is jó választásnak bizonyulnak, ha valami szokatlanra, sőt egy kis borzongásra vágysz.

Tegyünk egy rövid utazást a világban!

Olvasd el az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

A törökországi Hajmúzeumot a világ egyik legbizarrabb múzeumaként tartják számon. A múzeum több mint 30 éve nyitott meg. Egy török fazekas barátnőjének el kellett hagynia a várost, s hogy maradjon valami emlék a fazekasnak, levágott egy fürtöt a hajából, és nekiadta. Azóta azok a nők, akik felkeresték a házat és hallották a történetet, ajándékoztak egy hajtincset a nevükkel és címükkel felcímkézve. A fazekas az évek során így több mint 16 000 különböző színű hajfürtből álló gyűjteményt szedett össze a világ minden tájáról.

Mit takarhat a Corpus Múzeum elnevezés, ami Hollandiában várja az érdeklődőket? A mindenféle high-tech berendezéssel ellátott oktatási attrakciót úgy kell elképzelni, hogy a látogató belép egy óriási emberi testbe, és egyórás látványos utazást tesz benne a térből indulva és az agyban fejezve be. Az élmény azért is döbbenetes, mert látványosan ábrázolják a test szerveit óriási méretekben, és mutatják meg, hogyan működnek. Vörösvértestként jelen lehetünk az 5D-s szívszínházban, lélegezhetünk a tüdőben, ugrálhatunk a nyelven, átsétálhatunk a fülön.

A Kutyanyakörv Múzeum az Egyesült Királyságban található, és már 1976 óta fogadja a látogatókat. A 130 ritka és értékes nyakörv közül a legkorábbi darab a 15. század végéről származik, ami egy masztiffé volt. De a 16. századi német tüskés vasgalléroktól a barokk kori díszes aranyozott nyakörvekig mindenféle megtalálható itt.

A Sült Krumpli Múzeumot Belgiumban keresd! A látogatók megismerhetik a sült krumpli történetét, illetve a jó krumpli elkészítésének titkát.

Szerencsére nem kell feltétlenül külföldre utazni, hogy különleges tárgyakat kiállító múzeumokat lássunk. Budapesten, a Mikrocsodák Múzeumában 15 aranyból készült tárgyat csodálhatunk meg mikroszkópokon keresztül. Az 1-2 mm-nél nem nagyobb műrecek annyira aprók, hogy szabad szemmel nem láthatók, és mégis van köztük olyan, amely 200 alkatrészből áll össze. Minden alkotás – mint például egy mákszem egyik felében elhelyezett fecskéfészék, egy arannyal patkolt bolha, vagy a világ legkisebb könyve, melynek arany lapjai pókhálóval vannak összefűzve – valódi, aprólékosan kidolgozott remekmű. A művész különleges légzéstechnikával lassítja szívverését, hogy két dobbanás között tegyen meg egy-egy mozdulatot.

Forrás: <https://szentendreblog.hu/mikrocsodak-muzeuma/>

<https://www.travelo.hu/rendezveny/>

<https://vilagunk.hu/10-legfurcsabb-muzeum-a-vilagon-ami-teged-is-meglephet/>

a) Válaszd ki a szövegből, te melyik múzeumba látogatnál el szívesen! Válaszodat egy érvel indokold! Mondatokban fogalmazd és ügyelj a helyesírásra!

5p	
----	--

Minden helyesírási hiba -1 pont.

Minden nyelvhelyességi hiba -1 pont.

Minimum 0 pont.

b) Melyik múzeumra igazak a következő állítások? Esetleg több múzeumra is? X-szel jelöld a táblázat megfelelő oszlopában! Az olvasott szöveg alapján válaszolj!

1.Hajmúzeum 2.Corpus Múzeum 3.Kutyanyakörv Múzeum
4.Sült Krumpli Múzeum 5.Mikrosodák Múzeuma

Állítás	1.	2.	3.	4.	5.
Ebben a múzeumban található a legrégebbi tárgy.			X		
Csak segédeszközzel érzékelhető a kiállítás.					X
A legközelebbi múzeum.					X
Az öt múzeum betűrendjében a 2. helyen áll.	X				
Mozgással tehető teljessé az élmény.		X			
Arany vagy aranyozott tárgyakat is őriz.			X		X

6p

c) Igaz – hamis

A Corpus Múzeumban az emberi haját is szemügre lehet venni.

Igaz - Hamis

A világ legkisebb könyvét hajszállal fűzte össze a művész.

Igaz - Hamis

A hollandiai múzeumban megismerhetjük a legjobb sült krumpli titkát.

Igaz - Hamis

A Kutyanyakörv Múzeumban megismerhetjük akár a kiállított nyakörvek történetét is.

Igaz - Hamis

4p

d) Alakítsd át a következő igealakokat a meghatározásoknak megfelelően!

Pl.: tegyen – kijelentő mód, jelen idő T/1., általános ragozású: teszünk

menjünk

kijelentő mód, jelen idő, E/1., általános ragozású: megyek

tegyünk

kijelentő mód, jelen idő, T/2., határozott ragozású: teszitek

maradjon

feltételes mód, múlt idő, E/2., általános ragozású: maradtál volna

keresd

kijelentő mód, múlt idő, T/3., határozott ragozású: keresték

lássunk

feltételes mód, jelen idő, E/3., általános ragozású: látna

10p

e) Milyen?

Írd be a táblázatba a szöveg kiválasztott mellékneveit! Maradhatnak üres négyzetek.

szokványosabb, legkisebb, legbizarrabb, különböző, valódi, döbbenetes, tüskés, oktatási, barokk, török

	magas hangrendű melléknév	mély hangrendű melléknév	vegyes hangrendű melléknév
felsőfokú melléknév	legkisebb		legbizarrabb
középfokú melléknév		szokványosabb	
alapfokú melléknév	különböző, döbbenetes, tüskés, török	barokk	valódi, oktatási,

10p

f) Az e) feladat melléknevei közül kettő más szófaj szerepét is betöltheti. Írd a vonalra az egyiket!

török, barokk

1p

g) Hangtörvények

Keress a szöveg utolsó bekezdéséből olyan szavakat, amelyekben a következő mássalhangzó-törvények vannak: Nem találsz mindegyikre példát, ahova nem írható semmi, húzd ki!

írásban jelölt teljes hasonulás:

lássunk, annyira, szemmel, arannyal

írásban jelöletlen teljes hasonulás:

(legkisebb)

zöngésség szerinti részleges hasonulás:

köztük, legkisebb, alkatrészből

képzés helye szerinti részleges hasonulás:

szerencsére

összeolvadás:

lassítja

rövidülés:

Soronként 2 pont (a kihúzottért is), elég egy szót írni.

12p

h) Írd le szótagolva a szöveg következő szavait!

törökországi: tö-rök-or-szá-gi

megismerhetik: meg-is-mer-he-tik

nyakörv: nyak-örv

legkisebb: leg-ki-sebb

masztiffé: masz-tif-fé

légzéstechnikával: lég-zés-tech-ni-ká-val

6p